

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій
Протокол № 2 від 03 вересня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська мова за професійним спрямуванням
Викладач (-і)	докт. пед. наук, професор Гуменюк Ірина Михайлівна
Контактний телефон викладача	0980002038
E-mail викладача	iryna.humeniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Обов'язковий компонент ОП, аудиторна, дистанційна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/
Консультації	Семестрові, перед екзаменом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення є особливості професійного мовлення (усного й писемного) фахівців педагогічної галузі.</p> <p>Українська мова за професійним спрямуванням – це новітній універсальний курс, зорієнтований на фахово-мовленнєве вдосконалення студентів для полегшення їх майбутньої адаптації у професійному середовищі, здобуття авторитету в колективі та кар'єрне зростання.</p>	
3. Мета й цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни є формування усного й писемного професійного мовлення студентів шляхом підвищення рівня низки компетентностей (дискурсивної, загальнонаукової, підприємницької, термінологічної, документної, редакторсько-коректорської), розвитку інноваційності мислення та роботи з інформацією, підтримання інтересу до професійної діяльності з метою формування особистості конкурентоздатного фахівця, готового до постійного самовдосконалення в обраній галузі.</p> <p>Основними цілями навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформувати чітке розуміння понять «мова» і «мовлення», «українська національна мова» та «українська літературна мова», «мова професійного спілкування», їх спільних та диференційних ознак; – удосконалити володіння нормами сучасної української літературної мови, спираючись на шкільний курс; – сприяти усвідомленню ролі державної мови в професійній діяльності; – сформувати вміння диференціювати стилі сучасної української літературної мови, доречно користуватися їх засобами залежно від мети й ситуації спілкування; – домогтися засвоєння основних вимог Державного стандарту України на оформлення документів, правил укладання визначеного переліку документації; – забезпечити розуміння поняття «термін», виробити вміння знаходити терміни в комунікативному або текстовому масиві, зіставляти українські та іншомовні термінологічні відповідники, збагатити мовлення студентів фаховою термінологією; – сформувати вміння анувати й реферувати наукові тексти, здійснювати бібліографічний опис джерел, оформлювати покликання; – сформувати навички редагування й коректування наукових текстів професійного спрямування; – удосконалити вміння презентувати результати самостійної роботи шляхом логічного й цікавого впорядкування інформації засобами інноваційних технологій; – сприяти набуттю студентами якостей часової, інформаційної та прагматичної підприємливості. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p>	

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

Результати навчання:

ПР-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	26
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна /вибіркова
4	013 Початкова освіта	2	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.			
	лекції	практичні заняття	сам. роб.	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.	2	2	6	
Тема 2. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.		2	10	
Тема 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	2	4	6	
Тема 4. Документація з кадрово-контрактних питань.		4	6	
Тема 5. Довідково-інформаційні документи.		4	10	
Тема 6. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.		4	10	
Тема 7. Редагування офіційно-ділових і наукових текстів.		4	10	
Модульний контроль.		2	2	
	ЗАГ.	4	26	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Аудиторна робота (АР) – 10 балів. Тематичне тестування (ТТ) – 35 балів (7 тем по 5 балів). Контрольна робота (КР) – 10 балів (4 пит.: 1, 2 – теоретичні, по
---	---

	<p>2 б, 3, 4 – практичні, по 3 б.; або 50 тестових завдань (якщо дистанційно)).</p> <p>Самостійна робота (СР) – 50 балів (ввідні тести – 5 б., фахові статті – 5 б., реквізити – 5 б., редагування документів – 5 б., бібліографічний опис – 5 б., тека з документами – 15 б., інформаційний проєкт – 10 б.).</p> <p>Екзаменаційна робота (ЕР) – 50 балів (4 завд.: 1, 2 – теоретичні, по 10 б., 3, 4 – практичні, по 15 б.; або 50 тестових завдань (якщо дистанційно)).</p> <p>СПК = (АР + ТТ + КР + СР) / 2 + ЕР</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Неприпустимі плагіат та списування.</p> <p>Лінгвістичні норми повинні відповідати вимогам чинного «Правопису української мови».</p> <p>Завдання, здані із запізненням без поважної причини (офіційне звільнення з підтвердженням довідкою чи заявою) оцінюються за шкалою, нижчою на 1 рівень.</p>
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	Вчасно здані основні види робіт. Загальна сума балів – не нижче 50.
Підсумковий контроль	Екзамен.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: написані самостійно, відповідно до завдання, з дотриманням норм української літературної мови, здані вчасно.</p> <p>Академічна доброчесність: неприпустимі плагіат та списування, використання ШІ.</p> <p>Відвідування занять. Пропущені заняття (як лекційні, так і практичні) з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» зараховуються за умови їх теоретико-практичного відпрацювання. Ви повинні виявити достатній рівень теоретичних знань з пропущеної теми, а також показати вміння їх практичного застосування. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.</p> <p>Неформальна освіта: 5 балів за пройдений курс, рекомендований викладачем.</p> <p>Нарахування додаткових балів здійснюється за умови активної участі студента в позааудиторній роботі: виступи на конференціях, підготовка до друку статті, робота в проблемній групі, здобуття неформальної освіти тощо. Максимальна кількість додаткових балів – 10.</p>	
8. Рекомендована література	
Навчально-методичне забезпечення	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Базовий курс української мови за професійним спрямуванням. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 172 с. 2. Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Глосарій навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». Івано-Франківськ: ТУР-Інтелект, 2020. 70 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/10861/1/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9%20%D0%A3%D0%9C%D0%B7%D0%B0%D0%9F%D1%81.pdf 3. Гуменюк І. М. Хронологічний бібліографічний покажчик праць з української мови за професійним спрямуванням у наукових виданнях кінця ХХ – початку ХХІ ст. Івано-Франківськ: ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2021. 88 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/11711 4. Гуменюк І. М. Посібник-практикум з української мови за професійним спрямуванням (на основі текстоцентричного підходу) : навчальний посібник для студентів спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ, 2022. 168 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/16597/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d1%83%d0%bc_%d0%93%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%8e%d0%ba.pdf 5. Гуменюк І. М. Українська мова за професійним спрямуванням у схемах і таблицях : навчально - методичний посібник для викладачів і студентів педагогічних ЗВО. Івано - Франківськ, 2022. 184 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/13833 	

6. Гуменюк І. М. Хрестоматія наукових праць з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». Частина I (1994–2010 рр.). Івано-Франківськ, 2022. 224 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/han dle/123456789/13832>

Базова література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 376 с. URL: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_123.pdf
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/412009.pdf
3. Український правопис / Українська національна комісія з питань правопису. Київ, 2019. 282 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
4. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. ДСТУ 4163-2020. URL: https://zakon.help/files/article/11494/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%204163_2020.pdf
5. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. URL: https://elearn.nubip.edu.ua/pluginfile.php/652872/mod_page/content/1/Shevchuk_S_V_Klimenko_I_V_Ukrayinska_mova_za_p%20%281%29.pdf

Додаткова література

1. Гуменюк І. М. Самостійна робота студентів з вивчення української мови за професійним спрямуванням. *New Inception : науковий журнал / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2021. № 3–4 (5–6). С. 52–61. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5972371>
2. Гуменюк І. М. Навчально-методичне забезпечення української мови за професійним спрямуванням: концептуальні засади профілізації. *Проблеми сучасного підручника*. 2021. Вип. 26. С. 85–93. <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2021-26-85-93>
3. Гуменюк І. М. Сучасні підходи до навчання української мови за професійним спрямуванням: перспективні вектори досліджень. *Молодь і ринок*. 2021. № 4. С. 92–99.
4. Гуменюк І. М. Методика навчання української мови за професійним спрямуванням як галузь української лінгводидактики. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2021. № 1 (11). С. 144–157. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2021-11-1-144-157>
5. Гуменюк І. М. Функційно-стилістичний підхід до навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів. *Академічні студії. Серія : Педагогіка*. 2021. Вип. 3. Ч. 1. С. 33–38. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.1.6>
6. Humeniuk I. The Project-Based Learning Technology in the Methodology of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2021. № 25. С. 89–95. <https://doi.org/10.15330/msuc.2021.25.84-87>
7. Humeniuk I. M. The Use of ICT to Provide the Components of the Methodical System of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2022. № 27. С. 12–16. <https://doi.org/10.15330/msuc.2022.27.12-15>
8. Гуменюк І. М. Структурно-функційна модель навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів і вихователів. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2022. № 1 (23). С. 13–20. <http://doi.org/10.51707/2618-0529-2022-23-02>
9. Humeniuk I., Blyznyuk T. Interdisciplinary coordination in the primary school teacher and educator training system. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences*. 2022. Vol. 9, № 1. P. 139 – 145. [doi: 10.15330/jpnu.9.1.139-145](https://doi.org/10.15330/jpnu.9.1.139-145)
10. Humeniuk I. Gamification Elements in the Process of Ukrainian Language Training of Pedagogy Specialists. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences*. 2023. Vol. 10, № 1. P. 126–132. <http://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.126-132>

Викладач – доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій **Гуменюк Ірина Михайлівна**.